

Grecja prowokuje

Bandy faszystów atakują albańską straż graniczną

BELGRAD (PAP). Albańska Agencja Prasowa podaje, że prowokacje monarchistów greckich na granicy Albanii trwają w dalszym ciągu. W ostatnich dniach żołnierze greccy ostrzelali szereg miejscowości na terytorium albańskim. 19 lipca pięciu żołnierzy greckich przekroczyło granicę albańską przy posterunku 74 i 75. Albańska straż graniczna otworzyła ogień. Jeden strażnik albański i dwóch napastników zostało zabitych podczas potyczki. Jeden z wziętych

do niewoli napastników zeznał, że on sam i jego towarzysze przeszli na terytorium albańskie na rozkaz majora greckiego Muzattisa z garnizonu wyspy Korfu. Mieli oni polecenie rozpo-

częcia sabotażu i grabieży, terroryzowania ludności i prowokowania zaburzeń. Jednocześnie zadaniem ich było zbieranie wojskowych i politycznych informacji.

Wheeler - przeciwnik Roosevelta przepadł w wyborach w Montanie

NOWY JORK (PAP). Korespondent PAP w Nowym Jorku donosi: Sensacją polityczną Stanów Zjednoczonych bież. tygodnia jest klęska w prawyborach w Montanie senatora Burtona Wheelera, uważanego za jednego z filarów izolacjonizmu w Ameryce. Wheeler, który zasiadał w senacie od 24 lat, znany jest powszechnie w kra-

ju i zagranicą jako jeden z największych antagonistów polityki międzynarodowej Roosevelta w czasie wojny. Wheeler poniósł klęskę mimo poparcia prasy, radia i miejscowych kół wielkoprzemysłowych na rzecz młodego sędziego Leif Ericsona, wysuniętego i popieranego przez „Political Action Committee” CIO.

Jutro egzekucja Greisera

Kat Polaków zostanie stracony publicznie w Poznaniu

WARSZAWA (PAP). Jutro, w niedzielę, dn. 21 lipca 1946 r. o godz. 7 rano odbędzie się w Poznaniu publiczne wykonanie wyroku na Arturze Greiserze.

Krwawy kat Polaków Artur Greiser zwrócił się do Watykanu z prośbą o wstawiennictwo. Zdawałoby się, że dla kata narodu polskiego, dla bestii, która z zimną krwią wysyłała na śmierć tysiące istnień ludzkich — nikt nie powinien mieć litości.

A jednak Watykan przychylając się do prośby Greisera zwrócił się o jego ulaskawienie.

Nie ma Polaka, który by ten osąd podzielił.

Nie ma Polaka, który by znalazł ciotocień usprawiedliwienia dla zbrodni Greisera.

Nie ma Polaka, który by nie domagał się natychmiastowego wykonania wyroku.

Czyż nie jest dziwnym faktem, że Watykan występuje w obronie zbrodniarza niemieckiego, który nie zasługuje na miano człowieka?

Czyż nie jest dziwnym faktem, że Watykan chciałby uchronić od sprawiedliwego wymiaru kary jednego z tych, którzy walczyli o panowanie zbrodni nad światem?

Nam Polakom nie chodzi o zemstę. Nam Polakom chodzi o sprawiedliwość. Sprawiedliwości musi stać się zadość. Greiser będzie stracony pomimo niewczesnego wstawiennictwa Watykanu.

Delegacja młodzieży brytyjskiej w drodze do Polski

LONDYN (PAP). Z Londynu wyjechała do Polski delegacja młodzieży brytyjskiej. Kierownik delegacji oświadczył: Korzystam z okazji,

by przysłać nasze najserdeczniejsze życzenia młodzieży polskiej. Wyciągamy do niej przyjazną rękę w przekonaniu, iż interes ludzkości wymaga współpracy pomiędzy obu naszymi narodami.

Szwecja zwraca sojusznikom złoto i majątki niemieckie

LONDYN (PAP). Agencja Reutersa donosi, że szwedzkie rokowania z Ameryką, Anglią i Francją zostały zakończone umową, która pozwala Szwecji na zatrzymanie 100 milionów koron aktywów niemieckich i zobowiązuje ją do przekazania sumy 275 milionów koron — równoważności pozostałych aktywów niemieckich — państwu sojuszniczym.

Umowa ta ma być jeszcze ratyfikowana przez parlament szwedzki.

Suma 275 milionów koron, które mają być przekazane sojusznikom, ma być zwrócona w następujący sposób: 1) 150 milionów dla zaspokojenia potrzeb okupacji niemieckiej, 2) 50 milionów Szwecja ma przekazać Międzynarodowemu Komitetowi Pomocy Uchodźcom, którzy nie mogą być repatriowani, 3) 75 milionów koron na pomoc i odbudowę zniszczonych krajów reprezentowanych na Paryskiej Konferencji Reparacyjnej.

Prócz tego Szwecja przyjęła zobowiązanie, że zwróci sojusznikom 7 ton złota, zagrabionego przez Niemców i przyrzeka zwrócić także wszystko to

złoto, co do którego dalsze śledztwo sojusznikom dowiedzie, iż pochodzi z takiej grabieży.

Jednocześnie Stany Zjednoczone zobowiązały się odmrozić 200 milionów dolarów z funduszy szwedzkich w

Stanach Zjednoczonych. Ze źródeł amerykańskich informują jeszcze, że wkrótce podjęte zostaną rokowania trzech wymienionych państw z Portugalią i Hiszpanią co do aktywów niemieckich w tych krajach.

Dnia 20 lipca br. o godz. 16-ej w C.R.D.K.

ul. Piotrkowska 243

odbędzie się

Uroczysta Akademia

poświęcona Świętu Odrodzenia Polski

Obywatelski Komitet

Obchodu Święta

Odrodzenia Polski

Demonstracje w Londynie

LONDYN (PAP). W 10-tą rocznicę wybuchu wojny domowej w Hiszpanii komuniści w Londynie zorganizowali demonstrację przeciwko rządowi gen. Franco, przed gmachem, w którym mieści się „Hiszpańska Organizacja Kulturalna” będąca ekspozyturą rządu hiszpańskiego. W demonstracji wzięło udział 3.000 osób. W innych dzielnicach Londynu odbyło się szereg zgromadzeń.

Na zgromadzeniu, urządzonym przez republikanów hiszpańskich oraz ich sympatyków w Wielkiej Brytanii, wygłosił przemówienie syn ministra Noela Bakera, kapitan Francis Noel Baker.

Na zgromadzeniu tym została przyjęta rezolucja, wzywająca do zerwania stosunków z rządem gen. Franco oraz do uznania republikańskiego rządu hiszpańskiego na emigracji.

Byrnes a ONZ

WASZYNGTON (PAP). Prezydent Truman na konferencji prasowej oznajmił, że sekretarz stanu USA James Byrnes będzie przewodniczącym delegacji amerykańskiej na wrześniowej sesji generalnego Zgromadzenia ONZ. Republikanin, senator Warren Austin, przedstawiciel Stanów Zjednoczonych w Radzie Bezpieczeństwa będzie przewodniczył delegacji podczas nieobecności Byrnesa.

Kardell jedzie do Paryża

MOSKWA (obsł. wł.). Z Belgradu donoszą, iż rząd jugosłowiański wyznaczył już skład delegacji, która weźmie udział z ramienia Jugosławii w konferencji pokojowej. Na czele delegacji stanie wice-premier Kardell.

Łódź - walczącej Hiszpanii

Uroczysta akademія w sali CRDK z udziałem gości hiszpańskich

Staraniem Okręgowej Komisji Związków Zawodowych odbyła się wczoraj w sali C.R.D.K. uroczysta akademія, poświęcona dziesięcioleciu wojny domowej w Hiszpanii. Referat o walce ludu hiszpańskiego w obronie wolności i niepodległości wygłosił przewodniczący OKZZ tow. Burski, który podkreślił bohaterstwo narodu hiszpańskiego, ujawnione zarówno w okresie 2 i pół letniej wojny domowej jak i podczas prawie 8-letnich rządów Franco. Mówca wspominał o udziale Polaków w walce o wolność Hiszpanii m. in. łodzian — tow. tow. Strzelczyka! Ajzena i zwrócił uwagę na groźbę, jaką dla pokoju świata i dla Polski przedstawia reżim gen. Franco.

Uczestnik walk Hiszpanii, plk. Szleyen, podzielił się wspomnieniami z okresu wojny domowej, opowiadał o hucniej roli sanacyjnego rządu polskiego, który w pierwszych dniach walk ukrywał w gmachu swojej ambasady w Madrycie faszystów hiszpańskich — 5-tą kolumnę i dostarczał broni ich armii.

Podczas przemówienia plk. Szleyen na sali pojawiła się delegacja rządu Hiszpanii Republikańskiej — gen. Modesto i członek Komitetu Centralnego Hiszpańskiej Partii Komunistycznej — tow. Antonio Mije, którym zbrani pod dźwięki hymnu Hiszpanii Republikańskiej urządzili gorącą owację. Tow. Burski powitał gości w języku polskim, zaś ob. plk. Szleyen w języku hiszpańskim. Obaj zapewniali przedstawicieli Hiszpanii Republikańskiej, o gotowości narodu polskiego do niesienia pomocy walczącemu narodowi hiszpańskiemu. Delegacja młodzieży robotniczej wręczyła gościom kwiaty.

Głos zabrał tow. Mije.

— Mocno żałuję, że nie mogę przemówić do was po polsku — powiedział tow. Mije — sądzę jednak, że mnie zrozumiecie, gdyż faktycznie mówimy jednym językiem, językiem nienawiści do faszystów, językiem umiłowania wolności. — Mówca zapewnił, że naród hiszpański nie zaprzestanie walki dopóki nie osiągnie zwycięstwa. Robotnicy i chłopcy Hiszpanii wspominają bohaterów Dąbrowszcaków, którzy gineli na ich ziemi i o ich wolność. I teraz lud Hiszpanii wie, że Demokratyczna Polska jest jego przyjacielem. Dąbrowszczacy, którzy dziś biorą udział w odbudowie Polski, są przez rząd republikański uważani od dnia dzisiejszego za honorowych obywateli Republiki Hiszpańskiej.

Gen. Modesto wyraził swoją radość, że Dąbrowszczacy spożywają dziś w niepodległej Polsce, owoce swojej wieloletniej walki.

— Z wami są wszystkie ludy świata — powiedział gen. Modesto — z wami jest walczący lud Hiszpanii. Idźcie naprzód, naprzód

KOMUNIKAT

Dzielnica Śródmiejska Lewa zwołuje dnia 20 lipca o godzinie 10-tej rano zebranie członków i sympatyków Polskiej Partii Robotniczej w lokalu własnym przy ul. Południowej 11, na którym będzie wygłoszony odczyt: „Rocznica P. K. W. N.-u”.

KOMITET DZIELNICOWY

KONCERT WACŁAWA DOMIENIECKIEGO

W sobotę dnia 20 lipca o godz. 21.15 w sali koncertowej kina „Bałtyk” odbędzie się koncert jednego z najlepszych tenorów doby obecnej WACŁAWA DOMIENIECKIEGO. Jest to ostatni występ artysty przed jego wyjazdem za granicę. Bilety sprzedaje kasa kina „Bałtyk” codziennie od 10 — do 21-ej.

Zygzak!

O fałszywych demokratkach

Częsty dziś jest taki typ,
Sam widziałem, ręczę za to,
Co w faszystach porósł grzyb,
A że, że jest demokratka!

Spasły na szalbiarstwie brzuch
Z trudem na swych trzymają
nogach,
W gębie zaś bohater, zuch!
Z Demokracją w imię Boga!

O postępie będzie wyl,
Aby nam zamydlili oczy —
Krzyczy — naprzód, zerka —
w tył,
Łącz, że dla nas krwi utoczy

Panie bracie, przestań pleść,
Bo fałszywie postęp chwaliłsz!..
Ty nam możesz tylko wnieść —
Postępowy twój... paraliż!..

Zyg.

i naprzód! Niszczcie wrogów swojej ojczyzny, którzy są wrogami pokoju i wolności!

Na wniosek tow. Burskiego zbrani jednogłośnie uchwalili rezolucję, wyrażającą solidarność ludu polskiego z walką narodu hiszpańskiego i wzywającą wszystkie narody świata do walki z ostatnim reżimem fa-

szystowskim w Europie — z rządem gen. Franco.

Odegraniem hymnu polskiego i hiszpańskiego i odśpiewaniem Międzynarodówki została zakończona tchnąca bojowością i wiarą w zwycięstwo wolności akademія ku czci Hiszpanii Republikańskiej.

Chleb na kartki żywnościowe

Wydział Aprowizacji i Handlu Zarządu Miejskiego w Łodzi podaje do wiadomości, że na karty żywnościowe z miesiąca lipca br. zrealizowane będą w trzeciej dekadzie—lipca następujące odcinki chlebowe:

Chleb pszenno-żytni w cenie zł 2.15 za kg.
Kat. I na odcinek nr 4 uprawniający do nabycia 1 kg chleba.

Kat. I na odcinek nr 5 uprawniający do nabycia 1,5 kg chleba.

Kat. II na odcinek nr 4 uprawniający do nabycia 1 kg chleba.

Kat. II na odcinek nr 5 uprawniający do nabycia 1,5 kg chleba.

Kat. III na odcinek nr 4 uprawniający do nabycia 1 kg chleba.

Kat. IR na odcinek nr 4 uprawniający do nabycia 1 kg chleba.

Kat. IR na odcinek nr 5 uprawniający do nabycia 1 kg chleba.

Kat. IIR na odcinek 4 uprawniający do nabycia 1 kg chleba.

Na karty żywnościowe M. K. (Ministerstwa Komunikacji) w trzeciej dekadzie lipca br. zrealizowane będą następujące odcinki na chleb:

Kat. M. K. pracownicza — na odcinek nr 33 2 kg chleba.

Kat. M. K. pracownicza — na odcinek nr 34 2 kg chleba.

Kat. M. K. pracownicza — na odcinek nr 35 0,5 kg chleba.

Kat. M. K. rodzinna — na odcinek nr 33 2 kg chleba.

Wydział Aprowizacji i Handlu Zarządu Miejskiego w Łodzi podkreśla, że wyżej wywołane odcinki muszą być zrealizowane do dnia 31 lipca 1946 r.

Przypomnieć również należy, iż artykuły żywnościowe na karty żywnościowe z miesiąca lipca rb. powinny być wykupione do dnia 30 lipca br.

Uroczystości w fabryce im. Strzelczyka

Jak donosiliśmy we wczorajszym numerze — fabryka obrabiarek Johna — przemianowana została na Państwową Fabrykę Obrabiarek im. Józefa Strzelczyka. Na ilustracjach naszych widzimy wdowę po tow. Józefie Strzelczyku oraz fragment uroczystości przemianowania fabryki w zakładach w Łodzi.

Jarosław Hasek

Przygody dobrego wojaka Szwejka podczas wojny światowej

— Ty mnie jeszcze nie znasz, bracie Szwejku, — odpowiedział również z wielką powagą stary saper Wodiczka. Jak raz powiem, że z kimś idę, to tak samo jakby inny złożył uroczystą przysięgę. We dwóch zawsze bezpiecznie.

— Ja ci to wyperswaduję, mój Wodiczko. Czy wiesz, gdzie jest ulica Neklana na Wyszehradzie? Więc tam miał warsztat ślusarz, Wobornik. Był to człowiek sprawiedliwy i dnia pewnego, kiedy powrócił z pijatyki, przeprowadził sobie do domu wesolego kompana na nocleg. A potem musiał długo leżeć, a żona jego dzień w dzień kiedy nakładała mu opatrunek na ranę na głowie, powtarzała te słowa: — Widzisz, Antosiu, żebyś był przyszedł sam, to byłabym trochę pourgała i nie byłabym cię grzmotnęła w główkę gwichtem od wagi. — On zaś, gdy już odzyskał mowę i mógł odpowiadać, powtarzał: — Masz rację, matko, jak na drugi raz pójde gdzie, to nie przyprowadzę z sobą nikogo.

— Tego by jeszcze brakowało — rozłościł się Wodiczka, — żeby nam ten Madziar miał dać czymś w łeb. — Złapię go za kark i zrzuć go z piętra na dół tak elegancko, że polecą jak szrapnel. Z tymi łobuzami madziarskimi trzeba postępować ostro. Pieścić się z takimi nie warto.

— E, mój Wodiczko, przecież nawet tyle nie piłeś żeby gadać takie rzeczy. Ja wypilem o dwie ćwiartki więcej, niż ty. Pomyśl tylko dobrze, że nie możemy przecież wywołać jakiego skandalu. Ja za to odpowiadam. — Przecież tu chodzi o kobietę.

— I kobieta może oberwać, jeśli o to chodzi. Mnie wszystko jedno. Mówię ci, że nie znasz jeszcze starego sapersa Wodiczki. Pewnego razu w Zabiehicach na „Różanej kępie” jedyna taka maskarka nie chciała ze mną tańczyć, że niby miałem spuchniętą twarz. Prawda, że twarz miałem spuchniętą, ponieważ akurat wracałem z pewnej zabawy tanecznej w Hostiwarzu, ale takiej obrzydliwej ścierpieć nie mogłem, więc powiedziałem: — Żeby mi

146)

szanowna panienska nie zazdrościła, to służę pani i ja. — I wlepiłem jej, co się należało, ale z takim szykiem, że przewróciłem stół, przy którym siedział z tatusem, z mamusią, z dwoma braćmi. Kulę i wszystko poleciało na ziemię. Ale nie zląkłem się całej „Różanej kępy” Byli też znajomi z Wrszowic i pomogli mi. Spraliśmy z pięć rodzin razem z dziećmi. Hałas było słychać chyba aż w Michli, a następnie cała ta awantura była opisana w gazetach, bo to była taka zabawa ogrodowa jakiegoś stowarzyszenia jakichś tam mieszczan. Więc widzisz, bracie, sprawa jest jasna. Jak mnie dopomogli dobrzy ludzie, tak i ja dopomogę tobie i każdemu kolegdze, gdy się zanosi na coś grubego. Rąb mnie, bracie siekaj mnie, nie rusz się od siebie. Madziarów nie znasz... Nie możesz przecie uczynić mi takiego wstrętu, żebyś mnie od siebie odpędził, skoro widzimy się po raz pierwszy od tylu lat i jeszcze w takich okolicznościach.

— W takim razie pójdź ze mną — zdecydował Szwejk — ale musisz postępować bardzo ostrożnie, żebyśmy sobie nie nawarzyli jakiego piwa.

— Nie kłopotz się, kolego — szepnął Wodiczka, wchodząc ze Szwejkiem na schody, — jak ja go trzepnę..

C. d. n.

Ostap Dłuski

Walczyli przeciw faszyzmowi dziś walczą o pokój

Z Konferencji Informacyjnej Europejskiego Ruchu Oporu

10-go sierpnia rozpoczęła swe obrady w Paryżu, trwająca trzy dni, Konferencja Informacyjna Europejskiego Ruchu Oporu.

Z powodu krótkiego czasu, jakim rozporządzali organizatorzy konferencji, nie wszystkie kraje Ruchu Oporu były na konferencji reprezentowane. Wśród nich takie, które w walce narodów przeciw hitleryzmowi poniosły największe ofiary i których rola w osiągnięciu zwycięstwa była przodująca. Już ten sam fakt sprawił, że wszyscy delegaci uznali, że konferencja może być tylko konferencją informacyjną.

Z wnioskiem takim wystąpił na plenum szef delegacji polskiej, generał dywizji Witold i zarówno uzasadnienie wniosku jak i sam wniosek spotkały się z jednomyślnym uznaniem zebranych delegatów.

Wśród krajów reprezentowanych wymienić należy prócz Polski, przede wszystkim Francję, Hiszpanię, Czechosłowację, Belgię, Bułgarię, Danię, Rumunię, Holandię i Norwegię (te ostatnie dwa kraje w charakterze obserwatorów), Luksemburg, Grecję, Węgry, Ruch Oporu Włoch Północnych.

Delegacja francuską prowadził Louis Saillant, przewodniczący Międzynarodowej Organizacji Związków Zawodowych oraz przewodniczący Rady Krajowej Francuskiego Ruchu Oporu. Louis Saillant przewodniczył też obradom Konferencji Informacyjnej.

Informacyjny charakter Konferencji Ruchu Oporu nie przeszkodził jednak zebranym delegatom wypowiedzieć się w sposób jasny i stanowczy w sprawie głównego zagadnienia współczesności, w sprawie walki przeciw faszyzmowi i w obronie demokracji.

Przyjęta rezolucja zawiera myśli rozwinięte przez trzech głównych referentów, omawiających zagadnienie „Ruch Oporu i pokój”. Referentami byli przewodniczący delegacji polskiej, belgijskiej i czeskiej. Referat szefa delegacji polskiej, generała Witolda o denazifikacji Niemiec, świetnie zbudowany, zawierający bardzo wiele materiału faktycznego, wiele do kumentów bezspornych, wygłoszony ze swadą w języku polskim, przełożony został dosłownie na język francuski i wywarł na zebranych delegatach duże wrażenie. Piękne i mocne wystąpienie szefa delegacji francuskiej Louis Saillanta piętnujące machinacje wrogów pokoju i demokracji nadały również kierunek obradom konferencji.

Wspomniana rezolucja stwierdza przede wszystkim, że „nie ma mowy o prawdziwym i stałym pokoju póki faszyzm nie zostanie wyrwany z korzeniami”. Dlatego zebrani „stwierdzają swą wolę do walki wszędzie i zawsze z największą energią dla całkowitego zniszczenia faszyzmu i zaprowadzenia demokracji we wszystkich krajach”.

W tym celu, głosi dalej rezolucja „Uważamy za niezbędne w szczególności”:

1) całkowitą denazifikację Niemiec oczyszczenie całkowite kadr z pozostałości hitleryzmu, demilitaryzację ostateczne zniweczenie potencjału wojennego Niemiec, ukaranie odpowiedzialnych za katastrofę wojenną i słusze odszkodowanie dla krajów zniszczonych;

2) potępienie i likwidację reżimu Franco, który stanowi stałe niebezpie-

czeństwo dla pokoju i bezpieczeństwa ludów;

3) zaprzestanie reżimu wyjątkowego, który utrudnia wolny rozwój sił demokratycznych w walce o wolność i niepodległość w Grecji;

4) jedność i czujność europejskiego ruchu oporu wobec wszystkich reakcyjnych usiłowań, zmierzających do rozdwojenia Narodów Zjednoczonych.

Wystąpienie delegata Grecji spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem zebranych delegatów. Grecja jest tym krajem w Europie, w którym ruch oporu, tak bardzo zasłużony w walce o zniweczenie armii hitlerowskich, jest prześladowany przez reakcję, która doszła do władzy przy pomocy obcych czynników. Dobrze się więc stało, że przedstawiciele Ruchu

Oporu podnieśli swój głos w obronie wolności i niepodległości w Grecji.

Szczęśliwi jesteśmy, że podzielić się możemy z czytelnikiem polskim wiadomością o stanowisku europejskiego ruchu oporu w sprawie Hiszpanii w chwili, gdy delegacja Republiki Hiszpańskiej bawi w Polsce. Nie ma miejsca, stwierdziła konferencja, w demokratycznej Europie powojennej dla reżimu, który wspomagał Hitlera w jego wojnie przeciw Narodom Europy. — Istnienie reżimu Franco stanowi rokowanie i jest stałym zarzewiem wojny i faszystowskiego dwetu. Delegacja polska miała szczególne prawo wystąpienia w obronie Republiki Hiszpańskiej, przyznając rolę Polski na arenie międzynarodowej, w walce o zerwanie wszelkich stosunków z reżimem Franco.

Przyjęcie, jakie francuski Ruch Oporu i jego przewodniczący Louis Saillant, zgotował delegatom, a w szczególności delegacji polskiej, nacechowane było uczuciami braterskiej solidarności. Szczególnie wzruszające było przyjęcie delegatów przez pułkownika Rola w podziemiach komendy powstania paryskiego. Znacząca przesława do delegatów sławna historia ludu paryskiego, historia bohaterstwa walk o wolność i prawa człowieka. „Podziemie”, z którego kierowano walką powstańców paryskich przeciw hitlerowskiemu najazdowi, jest miejscem najgodniejszym dla zamianowania woli bojowników europejskiego ruchu oporu do walki o ostateczne wyplenienie faszyzmu i hitleryzmu.

Polska czeka na odszkodowania

Nikt nie ma więcej praw do nich niż Polska i inne narody słowiańskie

Zniszczenia dokonane przez okupację niemiecką w Polsce są większe niż w jakimkolwiek innym kraju. — Objawia się to nie tylko wyjątkową nienawiścią niemiecką do wszystkiego co polskie i dążnością do przekształcenia naszego kraju w „spaloną ziemię”, ale i tym prostym faktem, że Polska najdłużej znajdowała się pod okupacją. Należy stwierdzić, że okupantowi w znacznym stopniu udało się urzeczywistnić swoje plany: systematycznie wywoził urządzenia naszych fabryk i skarby naszych muzeów, wysadzał w powietrze mosty i domy mieszkalne, niszczył lub wywoził nasz tabor kolejowy, a ukoronowaniem wszystkim była zamiana naszej stolicy na ogromne rumowisko.

Odbudowa Polski, zatarcie śladów dewastacji niemieckiej — to sprawa wielu lat wyteźonej i ofiarnej pracy narodu polskiego. Ale nie tylko pracy. Potrzebne są również ogromne środki materialne, przekraczające własne możliwości Polski.

Było więc zupełnie sprawiedliwe nasze żądanie — analogiczne żądania wysuwały również inne kraje — by przynajmniej częściowo kosztu u-

sunięcia dokonanych przez siebie zniszczeń ponieśli Niemcy. I dlatego też konferencja poczdamska uznała słuszność naszych pretensji do odszkodowań niemieckich i uchwaliła, że „Związek Radziecki zadowolony jest z udziału w odszkodowaniach” (rozdz. Odszkodowania p. 2.) 15 sierpnia 1945 roku rząd polski podpisał umowę z rządem radzieckim, na mocy której rząd radziecki zobowiązał się odstąpić Polsce 15 proc. dostaw reparacyjnych radzieckiej strefy okupacji Niemiec i 30 proc. nadających się do użytku i kompletnych kapitałnych urządzeń przemysłowych, otrzymanych przez Związek Radziecki ze stref zachodnich.

Oznaczało to otrzymanie przez Polskę dostaw, które po przeliczeniu na pieniądze sięgały sumy miliarda dolarów w złocie.

Rząd radziecki lojalnie spełniał swoje zobowiązania, w rezultacie czego Polska przez dłuższy okres otrzymywała przypadającą jej część niemieckich urządzeń przemysłowych i maszyn, zarówno ze strefy radzieckiej jak i stref zachodnich, co w niemałym

stopniu przyspieszało odbudowę naszego przemysłu.

Nowy, odmienny od poczdamskiego, duch polityki pewnych wpływowych kół angielskich i amerykańskich w stosunku do Niemiec, dążność do odbudowy i podniesienia ich potencjału przemysłowego odbiły się rzecz jasna na zagadnieniu odszkodowań niemieckich dla Związku Radzieckiego, a tym samym i dla Polski. Ten nowy duch znalazł swój wyraz w niedawnym zarządzeniu zastępcy dowódcy amerykańskiej strefy okupacyjnej gen. Claya o przerwaniu eksportu z tytułu reparacji. Zarządzenie to, sprzeczne z postanowieniami deklaracji poczdamskiej, nie było sarrrowolne, skoro na jego poparcie ministrowie Byrnes i Bevin zaproponowali na konferencji ministrów spraw zagranicznych w Paryżu w sposób ultimatywny potraktowanie Niemiec jako samodzielnej jednostki gospodarczej, zgadzając się na dostawę reparacyjne tylko w wypadku zaistnienia w danej strefie nadwyżki produkcyjnej, niepotrzebnej również i innym strefom.

Zarządzenie gen. Claya i stanowisko ministrów spraw zagranicznych W. Brytanii i St. Zjednoczonych wywołały energiczny sprzeciw zarówno ze strony przedstawiciela Z.S.R.R. min. Mołotowa, jak i ze strony prasy sowieckiej i francuskiej. „Prawda” zwraca uwagę na okoliczność, że zarządzenie to oznacza w praktyce nie tylko przerwanie dostaw reparacyjnych, ale i niebezpieczeństwo szybkiej odbudowy niemieckiej potęgi przemysłowej i wojskowej, bowiem przeznaczona na rozbiórkę dla celów reparacyjnych przedsiębiorstwa przemysłowe zostają oddane do dyspozycji niemieckich władz miejscowych, które natychmiast je uruchamiają. Wśród tych przedsiębiorstw znajdują się między innymi potężne zakłady niemieckiego przemysłu chemicznego IG. Farbenindustrie, które były głównym dostawcą wojska niemieckiego w toku wojny.

Konferencja w Paryżu została zakończona, a rozmowy w sprawie niemieckiej odłożone do listopada br. Ale rozporządzenie gen. Claya dotąd nie utraciło mocy. Wytworzony stan rzeczy godzi bezpośrednio w żywotne interesy gospodarcze i polityczne Polski.

Trzeba by to jakoś zmienić

Dom towarowy PSS mieszczący się w lokalu dawnej „Esplanady”, to punkt, który mimo woli przyciąga uwagę przechodniów może nie tyle, dzięki nowoczesnym świeżo tu urządzonym wystawom, ile na skutek tasiemcowego ogniska, który z lokalu ciągnie się aż na ulicę. Ci ognikowicze to ludzie pracy, którzy rejestrują tu swoje kartki na przydziały towarowe. Ten od kilku dni żywy łańcuch ludzi nie ulegający zmniejszeniu świadczyłby o tym, że widać punktów rejestrujących jest w naszym mieście zbyt mało, może to być też objawem pędu mody na Dom Towarowy, której dewiza: „kupujemy tylko tu a nie gdzie indziej”.

W ciągu krótkiego okresu czasu jaki minął od daty otwarcia Domu Towarowego, uległ on wybitnemu zubożeniu w asortyment towarów.

Specjalnie rzucić się to w oczy w dziale szkła i porcelany. Rozbudowaniu uległ i dział naczyń gospodarczych i garnków. Czy dział zabawek został od momentu uruchomienia powiększony, trudno się zorientować, gdyż jest on zablokowany gromadą, rejestrujących swe kartki ludzi.

Na górze sprzedawano materiałów tekstylnych — tkan niepisany. Wzdłuż stołów zbiła w kilka rzędów masa ludzka. Normalnemu kupującemu na ten widok absolutnie odchodzi ochota do załatwienia jakiegokolwiek sprawunku. Z rozmów prowadzonych przez klientelę i ze sposobu jej bycia łatwo się zorientować, że przynajmniej 2/3 tego tłoczącego się, zdenerwowanego, karczemnie na-

zajem wymyślającego sobie tłum — stanowią zawodowcy przekupnie i handlarze. I choć kierownictwo spółdzielni zorientowane w sytuacji ograniczyło sprzedaż materiałów do 4 metr. na kupującego — niewiele to zarządzenie pomogło.

Magnezem ściągającym te tłumy jest cena niższa niż gdziekolwiek indziej. Wmieszana w tłum kupujących mam możliwość zorientować się, że trzeba mieć nie lada lokcie i tupet by dopchnąć się do stołu i zostać obsłużonym. Wiele osób nie potrafi dotrzeć, wyciurlując się ze ścisku i opuszczając lokal. Widać, że nie wytrzymują tego tłoku i panującej tu atmosfery. Ci, którzy przyszedli tu załatwić jakiś sprawunek dla siebie — liczą na to, że może jutro uda im się go załatwić, może będzie luźniej i spokojniej.

PSS otwierając Dom Towarowy, miało na celu konkurencyjnością swych cen wpłynąć na obniżkę cen towarów na mieście, poza tym chodziło o udostępnienie taniego źródła zakupu, szerokim rzeszom pracujących.

Szturm czy run specjalnego rodzaju klienteli złożonej z przekupniów Dom Towarowy utrudnia zrealizowanie tych celów.

Możeby PSS spróbowała metody legitymowania się świadectwem pracy, lepiej legitymacją opłaconą związku zawodowego przez kupującego lub też wymyśliła inny skuteczny środek zwalczający run przekupniów na towary. Nie wątpimy, że PSS, która tyle energii wykaże w walce o obniżkę cen i tym razem dopisze.

L. K.

Niemcy w armii Andersa

Sprawa b. armii Andersa wciąż jeszcze nie schodzi ze szpalt gazet — wywołując zrozumiałe obawy i troskę o los żołnierzy, którzy zwerbowani przez samozwańczego watażkę — przeszli kampanię włoską i walczyli na dalekich afrykańskich piaskach, a obecnie po jej rozwiązaniu, ogłupieni kłamliwą propagandą o kraju, rozproszyli się po całym świecie w poszukiwaniu pracy i chleba.

Wielu z byłych żołnierzy II Korpusu, pomimo tej propagandy — powróciło do kraju. Ci przekonali się już, jak okrutnie ich oklamywano i straszono „Sybirem”. Wrócili i stanęli do odbudowy kraju. Nie wrócą tylko... Niemcy, których Anders w swej pełnej niewiści głupocie zwerbował, by zrobić z nich żołnierzy „nowej armii wyzwolitej” w ramach „Korpusu Przyzwobień” do... nowej wojny.

Oto leżą przed nami zeznania Niemców, którzy byli w niewoli alianckiej we Włoszech i którzy za namową oficerów łącznikowych II Korpusu wstąpili do armii Andersa. Zostali oni zde maskowani w obozie repatriacyjnym w Cervinara. Wszyscy oni cynicznie i otwarcie przyznali: że są obywatelami byłej Rzeszy i wstąpili do Korpusu po kapitulacji Niemiec.

Strzel. Edward RINN:

„Jestem narodowości niemieckiej i czuję się Niemcem. Posiadam listę narodowościową v2 i należałem do SA. Ani ja, ani moja rodzina nie czuje się Polakami. Wobec czego proszę o odsławienie mnie do władz brytyjskich. Do II Korpusu wstąpiłem po kapitulacji Niemiec, za namową oficerów łącznikowych”.

Do polskiego obozu repatriacyjnego w Cervinara we Włoszech „trafił” strzel. Leon LUDZKOWSKI z armii Andersa, zdemaskowany, złożył następujące oświadczenie:

Do tych, którzy walczyli

Czasy okupacji niemieckiej przejdą do historii polskiej nie tylko jako okres nieszczęścia i krzywdy. Czasy te uwiecznione zostaną niespotykanym gdzie indziej bohaterstwem, poświęceniem i ofiarnością tych zwykłych, szarych ludzi, którzy nie uciekli w limuzynach i samolotach ku rumuńskiej granicy w pamiętnych dniach wrześniowych, ale zostali na miejscu, gotowi w każdej chwili poświęcić życie na ołtarzu Ojczyzny i człowieczeństwa w walce ze zdziczałymi hordami Hitlera.

Czyny tych ludzi, ich praca podziemna i codzienna walka z wrogiem, walka prowadzona o każdej porze dnia i roku, walka bez wytchnienia, bez pardonu, walka na śmierć i życie — czeka jeszcze na swoich wielkich piewców i pisarzy. W wielkiej kłopotliwej chwili jeszcze społeczeństwo musi ochłonąć — ludzie muszą przyjść do przytomności po straszliwym wichrze krzyżackiej zawieruchy, pisarze muszą przetrwać w sobie wspomnienia tych dni pamiętnych — by powstać mogła historia tego co było, by każdy czyn bohaterski, każdy poryw i każda ofiara ludzka znalazła swój właściwy wyraz i swoją marmurową tablicę.

Polska Partia Robotnicza, ta partia, która pierwsza podniosła do góry porzucony przez innych sztandar buntu i walki — ta partia, która może najbardziej ponieść strat bolesnych w swoich własnych szeregach — przystępuje obecnie do gromadzenia materiałów historycznych z tego bohaterskiego okresu walki.

Przy Centralnym Komitecie PPR w stolicy stworzony został specjalny wydział historii partii i historii polskiego ruchu niepodległościowego, który zajmie się gromadzeniem tych wszystkich faktów i pamiętek. Przy Wojewódzkich Komitetach PPR powstają komitety historyczne, które prowadzą podobną pracę na swoich własnych terenach.

„Utrzymywałem bliższe stosunki z SS-owcami poto, by szerzyć ferment w lutejszym obozie. Wiem o tym, że sap. KRZYŻOK Ignacy był w gestapo, ale ukrywałem to, gdyż wiedziałem, że mi się jeszcze przyda. Mieliśmy te same zamiary. Ta sama historia była ze st. strzel. SZCZEPAŃSKIM Alojzym. Aby ułatwić sobie pracę, pracowałem na dwie strony. Do Polski jechać nie chciałem, a przebywałem tu dlatego, by szerzyć niezadowolenie wśród żołnierzy i pomagać Niemcom. Komunikowałem się z II Korpusem, by zniszczyć tutejsze dowództwo i usiłowałem żołnierzy skłonić do powrotu do armii Andersa...”

GEORG WERNER:

„Jestem narodowości niemieckiej. Posiadałem listę v2. Czuję się Niemcem i za namową polskiego oficera wstąpiłem do armii Andersa”.

Potworne w swym cynizmie są zeznania Karola MURAWSKIEGO:

„W armii niemieckiej byłem SS-mannem. Służyłem wiernie Hitlerowi będąc pilotem lotniczym. Biłem się przeciw aliantom na wszystkich frontach. Na same tylko miasta sowieckie zrobiłem 87 nalotów. Przed wyjściem do wojska ukończyłem szkołę tajnej policji gestapo. Ojciec mój był członkiem partii SA. Po wkroczeniu Niemców do Polski pierwszy wywieśliem naro-

dowy sztandar niemiecki, ja sam „biłem w pysk” za polską mor e. BY-LEM W II KORPUSIE ARMII ANDERSA, należałem również do grupy faszystów działających na terenie Cervinara”.

A oto jeszcze jeden „kwiatek” z II Korpusu Andersa. Fryderyk ADAM:

„Jestem narodowości niemieckiej. Za namową oficera łącznikowego wstąpiłem do Korpusu. Języka polskiego nie znam i nie czuję się Polakiem”.

Z takich oto „żołnierzy” rekrutuje się armia watażki Andersa, który wciąż marzy o „wyzwoleniu swej biednej ojczyzny”.

M. BRZEZICKI.

Zyski kapitalistów angielskich kierują polityką Bevina w stosunku do gen. Franco

Wielu naszych czytelników dziwi się zapewne dlaczego wniosek rządu polskiego w Radzie Bezpieczeństwa w sprawie zerwania stosunków z ostatnim bastionem faszystwu w Europie, Hiszpanią generała Franco, napotyka na tak uparty spreciż ze strony państw anglosaskich.

Najwięcej chyba zdziwienia budzi fakt, że rząd Brytyjskiej Partii Pracy okazuje w tej sprawie największy opór, mimo iż masy członków tej partii jednomyślnie i gorąco popierają inicjatywę polską.

Pewne światło na to mogą rzucić przytoczone poniżej cyfry.

Handel pomiędzy Wielką Brytanią frankistowską Hiszpanią rozwija się w ostatnich czasach znakomicie. W 1945 roku Wielka Brytania zakupiła z Hiszpanii różnych towarów na sumę ponad 13 milionów funtów szterlingów, czyli o 4 mil. większą niż w roku 1944. W roku bieżącym eksport

brytyjski do Hiszpanii wzrasta z miesiąca na miesiąc. Na przykład: wywóz chemikaliów do Hiszpanii wynosił w styczniu rb. 58.156 funtów szterlingów, a w lutym już 157.354. Eksport wyrobów z żelaza i stali za ten sam miesiąc wzrósł przeszło trzykrotnie, a szaryn pięciokrotnie.

Podniósł się też znacznie wywóz instalacji elektrycznych. Ministerstwo Handlu Wielkiej Brytanii sprzedało w tym czasie Hiszpanii trzynastę rubromych elektrowni.

Ale nie tylko eksporterzy angielscy zainteresowani są w utrzymaniu dobrych stosunków z faszystowską Hiszpanią. W Wielkiej Brytanii istnieje cały szereg koncernów, które zainwestowały olbrzymie kapitały w przemyśle hiszpańskim, a przede wszystkim w górnictwie.

Największym bowiem towarzystwem angielskim jest spółka akcyjna „Rio-Tinto”, która w 1873 roku zakupiła za

sumę 100 milionów pesetów kopalnię w Rio-Tinto, Sarsa i Tarias. Podczas wojny domowej zyski towarzystwa wynosiły 23 miliony pesetów. Obecnie kapitał towarzystwa wynosi 3.750.000 funtów szterlingów. „Rio-Tinto” posiada ponad to pakiet akcji towarzystwa „Pyrites Corporation Ltd.” i wspólnie z niemieckim koncernem metalurgicznym „A.G. Metall Gesellschaft” wszystkie akcje towarzystwa „European Pyrites Corporation”.

Szereg brytyjskich koncernów grupuje w swym ręku bądź wszystkie, bądź też część akcji hiszpańskich kopalń i przedsiębiorstw przemysłowych.

Tak na przykład koncern górniczy „William Bard and Company” posiada w Hiszpanii dwie wielkie kopalnie rudy żelaznej, Koncern „Vickers Armstrong” jest właścicielem pakietu akcji hiszpańskiego towarzystwa zbrojeniowego „Sociedad de Construcciones Navales”. Trudno zresztą wyliczyć wszystkie więzy łączące bankierów i przemysłowców angielskich z Hiszpanią. Usunięcie dyktatury Franco i powstanie ustroju demokratycznego w Hiszpanii mogłoby doprowadzić do unarodowienia wielkiego przemysłu na wzór chociażby samej Anglii. Nie trudno się domyślić, że nie leży to w interesach wielkiego kapitału brytyjskiego.

Kronika kulturalna

Centralny Związek Przemysłu Węglowego prowadzi 6 szkół przemysłowo-górnich o poziomie gimnazjalnym, i 40 szkół trzyklasowych, dokształcających. Z nauki korzysta przeszło cztery tysiące uczniów

W poznańskiej Lidze Morskiej rozstrzygnięty został literacki konkurs marynistyczny dla młodzieży szkolnej. Nadesłano około stu utworów, z których kilka zostało nagrodzonych.

W jednej z wioszek kaszubskich w powiecie kartuskim, w poniemieckiej fabryce zbrojeniowej, odnaleziono cztery chorągwie, pochodzące prawdopodobnie ze zburzonego przez Niemców kościoła, oraz sztandar strażnicy ogniowej i dwa cechowe.

Sztandary ukryli i przechowali Kaszubi, zatrudnieni w tej fabryce.

Zbiory Ossolineum we Lwowie będą wkrótce zwrócone Polsce, między innymi biblioteka licząca około 150.000 tomów, w czym kilka tysięcy druków z XVI i XVII wieku, oraz rękopisów.

Z muzeum lwowskiego przekazane zostaną liczne pamiątki po Mickiewiczu, kilkadziesiąt obrazów, jakoteż „Panorama Racławicka”.

Trzy razy w tygodniu, w Wojewódzkim Komitecie Polskiej Partii Robotniczej w Łodzi, Sienkiewicza 46 — w godzinach od 4 do 6 po południu zbierają się uczestnicy walki z okupantem.

Spisywane są zeznania o ludziach i faktach historycznych. Przychodzą starzy robotnicy łódzcy — by dać w słowa uwiecznić swoje prace konspiracyjne, akty sabotażu, dywersji, by dać wspomnienia o ludziach, którzy w walce dla ideałów poświęcili swoje młode życie. Materiał gromadzi się obficie — zdjęcia, egzemplarze gazet podziemnych, sztandary partyzanckie, sztandary sztywne rękami łódzkich robotników w największym ukryciu przed wrogiem, sztandary, które w dniu wyzwolenia powiały zwycięsko nad naszym miastem.

Skonfiskowane mięso dla ochronek i szpitali

Podczas kontroli w sklepach spożywczych, czy w dniu beźmięsne nie są sprzedawane wędliny, lub inne wyroby mięsne, dość często kontrolerzy znajdują te artykuły, które konfiskują. Skonfiskowane mięso i łuszcze sprzedaje się po cenach reglamentowanych ochronekom, żłobkom, stołówkom fabrycznym, szpitalom i sanatoriom.

Meatwo wolewo sprzedawane jest po 4 złote 90 groszy za kg. a słonina po 6 złotych.

Do tych cen dołączane są niewielkie koszty manipulacyjne, o ile sprzedaż następuje za pośrednictwem punktów rozdzielczych artykułami spożywczymi.

Coraz więcej linii telegraficznych i telefonicznych

Podczas wojny i panicznej ucieczki, zdążyli Niemcy niemal całkowicie zniszczyć urządzenia telefoniczne i telegraficzne.

Odbudowa tej niezbędnej dla całego naszego życia sieci komunikacyjnej stała się jednym z najważniejszych zagadnień i po skończeniu działań wojennych od razu do niej przystąpiono.

Co pewien czas oddawane są do użytku wykończone odcinki linii.

Ostatnio naprawiono i uruchomiono podziemny kabel telefoniczny, łączący Warszawę przez Ciechanów z Olsztynem, o pojemności 300 żył kablowych. Kabel ma długości 250 km.

Naprawiony został również kabel Warszawa-Rzeszów na odcinku Radom-Sandomierz, długości około 115 km.; ukończono odbudowę kabla Kraków-Tarnów i wreszcie kabla okręgowego między Warszawą a Żyrardowem.

Miejmy nadzieję, że wkrótce szkody wyrażone przez nieprzyjaciela będą naprawione, oraz powstanie szereg nowych linii, pokrywając całą Polskę gęstą siecią połączeń telegraficznych i telefonicznych, i zapewniąc dogodnie oraz szybko połączenia nie tylko krajowe, lecz również zagraniczne. Zbóje znaczeni krzyżem.

